

Handläggare
Maria Härenstam
Telefon: 08-50809020Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Tertialrapport Tertial 1 2018 för Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Norrmalms stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 1 för 2018 med helårsprognos och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär budgetjustering om 2,1 mnkr avseende lokalkostnader för Vasens äldreboende på Kadettvägen 2.
3. Nämnden begär budgetjustering om 0,3 mnkr för kommunalt bostadsbidrag för funktionshindrade (KBF)
4. Nämnden ansöker om medel för trygghetsskapande åtgärder med 0,7 mnkr.
5. Nämnden beslutar om en reviderad väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan.
6. Beslutet förklaras omedelbart justerad.

Susanna Halldin Olsson
t.f. stadsdelsdirektörMaria Härenstam
administrativ chef

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1. Ett Stockholm som håller samman	5
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	5
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	8
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	13
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	16
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	18
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	20
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	22
2. Ett klimatsmart Stockholm	25
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	25
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	26
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	26
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	27
2.5 Stockholms miljö är giftfri	28
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	29
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	30
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	30
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	30
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	31
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	33
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	33
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	35
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	35
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	36
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	39
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	40
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	42
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	43

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	45
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	47
Uppföljning av ekonomi.....	47
Uppföljning av driftbudget.....	47
Resultatenheter	51
Investeringar.....	52
Försäljningar av anläggningstillgångar	53
Betydande projekt som inte är investeringar	53
Omslutningsförändringar.....	53
Budgetjusteringar	53
Synpunkter och klagomål.....	54
Övrigt.....	54

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Blanketter SLK T1 2018

Bilaga 2: Bilaga 2 Verksamhetsvolym 2018

Bilaga 3: Medel för trygghetsskapande åtgärder Norrmalm

Bilaga 4: Plan for internkontroll med vasentlighets- och riskanalys_reviderad maj 2018_2

Bilaga 5: Handlingsplan mot våldsbejakande extremism Norrmalms stadsdelsnämnd

Bilaga 6: Bilaga till Norrmalms sdn handlingsplan mot VBE

Sammanfattande analys

Norrmalms stadsdelsförvaltning gör bedömningen att stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål kommer att nås under året. Bedömningen grundar sig på att alla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet prognostiseras att uppnås förutom Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar som bedöms delvis uppfyllas.

Ett Stockholm som håller samman

Förvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppfylla inriktningsmålet om *ett Stockholm som håller samman* då alla mål för verksamhetsområdet förutom ett bedöms uppfyllas under året. Förvaltningens utmaning är arbetet med den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet och där bedömningen görs att målet delvis kommer att uppfyllas under året. Nämnden ansöker i samband med tertialrapporten om trygghetsmedel för att jobba med åtgärder i den nedre delen av Observatorielunden. Behov av åtgärder som delvis framkommit i samband med en trygghetsvandring med ungdomar. Trots utmaningen med rekryteringen av utbildad personal i förskolan ligger nämnden på en hög andel förskollärare och årsmålet bedöms kunna uppnås.

Ett klimatsmart Stockholm

Bedömningen är att nämnden kommer att uppfylla inriktningsmålet om *ett klimatsmart Stockholm*. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra inomhusmiljön, främst för barn och unga. Klimatinvesteringar i energieffektiva vitvaror pågår likväl som arbetet med att skapa en giftfri miljö. Klimatinvesteringsmedel har även beviljats för källsorteringskärl i stadsdelsområdets parker vilket bidrar till resurseffektiva kretslopp.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Inriktningsmålet om ett *ekonomiskt hållbart Stockholm* bedöms uppfyllas helt. Nämnden prognostiserar en ekonomi i balans efter resultatöverföringar och arbetar kontinuerligt för att resurserna ska användas effektivt. Några verksamhetsområden, framförallt utförarenheterna inom äldreomsorgen, har ett för högt kostnadsläge. Åtgärder vidtas med målet att vid årets slut ha en nivå på kostnaderna som överensstämmer med budget.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen fortsätter arbetet med att bidra till *ett demokratiskt hållbart Stockholm*. Förvaltningen ser en fortsatt utmaning i arbetet med sjukfrånvaron, vilket är en viktig del i att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor.

Lika rättigheter för alla

Under rubriken, lika rättigheter för alla, beskriver nämnden sitt arbete med de tre programmen inom ramen för mänskliga rättigheter.

- Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholm stad.
- Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.
- Program för ett jämställt Stockholm.

Rubriken återfinns under aktuella kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet med en analys och beskrivning av förvaltningens resultat och arbete. Under denna rubrik belyses även

programmet för en äldrevänlig stad samt tillgänglighetsfrågor.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Trygga och stabila uppväxtförhållanden

Antalet anmälningar till familjeenheten ökar och därmed även antalet familjer som får insatser. Förvaltningens familjeenhet ansvarar för första gången för en ABC-grupp där i första hand föräldrar som varit i kontakt med familjeenheten erbjuds stöd i sin föräldraroll.

Nämndens familjerätt har haft möjlighet att erbjuda fler föräldrar samarbetsamtal i jämförelse med samma period under 2017. Det har beslutats om en utökning av tjänster för att bättre kunna möta behoven av interventioner för denna typ av ärenden.

Enheten för ensamkommande har beviljats projektmedel för att tillsammans med ungdomsmottagningen hålla grupper för nyblivna 18-åringar med uppehållstillstånd. Syftet är att ge samhällsinformation och information om sex och samlevnad för att bättre rusta ungdomarna för integration.

Projektet Social Lots går in i sitt andra år och 25 flickor och pojkar har hittills fått insatsen. En anpassning till att målgruppen har blivit äldre har gjorts och insatsen har fokuserat på att stötta i arbetssökande och anpassning till ett självständigt liv.

Pedagogiska miljöer och en likvärdig förskola

En förskola av hög kvalitet är socialt utjämnande och har betydelse för barns utveckling, lärande och hälsa. Den pedagogiska kvalitén på förskolorna lyfts fram i nämndens verksamhetsplan. Förvaltningen fortsätter att vidareutveckla de pedagogiska miljöerna inom förskolan och anpassar dessa efter barnens intressen och behov.

Barnomsorgsgarantin uppfylls under perioden januari till och med april.

Inkluderande fritidsverksamhet och prevention

Studier visar att användandet av alkohol minskar bland ungdomar samtidigt som cannabisbruket ökar. Nämndens öppna fritidsverksamhet har beviljats ansökta medel för ett internationellt studiebesök, Mutual Study Visits (MUST). Förvaltningens preventionssamordnare kommer besöka Lissabon och ta del av deras framgångsrika drogpreventiva arbete. Förväntade effekter av besöket är att utveckla det drogpreventiva

arbetet inom stadsdelsområdet.

Nämndens verksamheter för barn och unga ska vara en trygg plats där det är tillåtet för barn och unga att visa alla sorters känslor. Öppna förskolans medarbetare har påbörjat en utbildning inom området våld i nära relationer vid Karolinska Institutet. Förväntade effekter av den stadsinitierade utbildningen är att öka medarbetarnas kunskap om vilka signaler barn uppvisar som lever i en familj där våld i nära relationer förekommer.

Lika rättigheter för alla

Som en del i arbetet med Stockholms stads program för barnets rättigheter och inflytande har förvaltningens vuxenenhet och familjeenhet erhållit projektmedel för att tillsammans utveckla barnperspektivet i handläggningen av vuxna individer. Det gemensamma projektet har fått namnet "Tillsammans för barnen" och består av en arbetsgrupp som bland annat ansvarar för att hitta verktyg för att utveckla arbetet. Projektet har som mål att alla handläggare ska ha kunskap om hur barn till föräldrar med en egen problematik kan uppmärksammas. Genom att uppmärksamma handläggarna på skyldigheten att överföra information till familjeenheten ökar kännedomen om utsatta barn och ungdomar. Under perioden har projektet genomfört en kickoff och en frukostföreläsning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,4 %			0,3 %	0,5 %	0,5 %	3,0 %	Tertial 1 2018
   Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	39,1 %	2 %	36 %	43 %	42 %	42 %	41 %	Tertial 1 2018
Analys Nämndens årsmål avseende andel förskollärare av antal anställda uppfylls ej vid avläsningstillfället. Brist på och svårighet att rekrytera förskollärare bidrar till att målet inte uppfylls. Bedömningen är att målet för indikator kommer att uppfyllas på helår.								
  Andel nöjda föräldrar				85 %		91 %	90 %	2018
Analys Förvaltningens analys är att förändringar inom enheternas ledningsorganisationer, personalomsättning, sjukfrånvaro samt svårighet att rekrytera pedagogiskt utbildad personal inom vissa förskolor bidrar till att årsmålet inte uppnås.								
  Antal barn per grupp	15 barn/avd.			11,7 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 1 2018
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5 st			4,9 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 1 2018
  Inskrivningsgraden i förskoleverksamheten (2-5 år)				95 %		96 %	96 %	2018
  Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,4		3,8	3,8	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp tillämpningen av förskolans socioekonomiska tillägg i stadens resursfördelningsmodell samt göra en kartläggning av nuvarande hantering och bedömningar av ansökningar om tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna arbeta för att förbättra vägledning inför val av förskoleklass samt revidera riktlinjerna för övergång från förskola till skola i enlighet med skolprogrammet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter arbetar för att tidigt upptäcka barn i behov av stöd. Genom samarbete mellan förskolan, skolan, de öppna verksamheterna och socialtjänsten förebyggs riskbeteenden och riskfaktorer kring och hos barn. Samverkan är utgångspunkten vid genomförandet av stödinsatser och bidrar till att säkerställa goda uppväxtvillkor för barnet. Förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. Barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. De pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är viktigast för barns lärande och utveckling på kort och lång sikt. Pedagogerna ska förstå, lyssna och förmå att se barnets potential så att barnet känner sig kompetent och aktivt i sitt lärande. En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till jämlikare uppväxtvillkor.

Målgrupp: Barn och unga i åldern 0-21 år.

Förväntat resultat

Barn och ungas grundläggande behov uppmärksammas tidigt och de får stöd i att utveckla hållbara relationer till sin omvärld. De pedagogiska miljöerna i förskolan och den öppna fritidsverksamheten stödjer barnens lärande och utveckling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel föräldrar som upplever att relationen till barnen har stärkts efter avslutad ABC-kurs.				100 %		85 %		2018
 Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på förskolan uppmuntrar till lek, utveckling och lärande för sitt barn				88 %		89 %		2018
 Andel vårdnadshavare som upplever att sitt barn				90 %		91 %		2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
känner sig tryggt på förskolan								
● Andel vårdnadshavare som upplever att sitt barn uppmuntras till att utveckla sina sociala förmågor				88 %		89 %		2018
● Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten				81 %		84 %		2018
● Antal vårdnadshavare som deltagit i föräldrastödsprogram	44 st			73 st	40 st	40 st		Tertial 1 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förvaltningen utreder införandet av en bemanningsenhet inom nämndens förskoleverksamhet, i första skedet som en pilotverksamhet.	2018-01-01	2018-12-31	
▶ Införande av Skolplattform	2018-01-01	2018-12-31	
✓ Kompetensutveckling i digital kompetens för förskolans chefer via LIN.	2018-01-01	2018-06-30	
▶ Kompetensutveckling i digitalt lärande och hållbara relationer för medarbetare i förskolan och den öppna fritidsverksamheten	2018-01-01	2018-12-31	
▶ Socialtjänsten bjuder återkommande in skolor, förskolor och den öppna fritidsverksamheten för att informera om anmälningsskyldigheten.	2018-01-01	2018-12-31	
✓ Utredda möjligheten att ingå strukturerad och långsiktig samverkan med civilsamhället kring integrationsinsatser.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att höja medarbetarnas kompetens inom spelmissbruk (ny lag från och med den 1 januari 2018) genom att delta i utbildningsdagar.

Förvaltningen har under perioden ansökt och beviljats medel tillsammans med Östermalms stadsdelsförvaltning för att delta i en studieresa till Oslo. Syftet med studieresan är att få fördjupade kunskaper inom områdena barnperspektivet och föräldrastöd samt samsjuka. Planering för resan pågår och resultatet kommer att presenteras i nämndens

verksamhetsberättelse 2018.

Under 2017 genomfördes en kartläggning och en förstudie av målgruppen hemlösa inom stadsdelsområdet och förslag på åtgärder togs fram. Nämnden har i år beviljats medel för det fortsatta arbetet med hemlöshet och kommer att anställa en boendelots med uppdrag att arbeta förebyggande. Prioriterade målgrupper är äldre och barnfamiljer.

Stöd till anhöriga

En anhörigrupp har startats för de personer som stöttar eller vårdar en närstående. För att nå de personer som vårdar en demenssjuk person har förvaltningen startat en kurs som riktar sig specifikt mot denna målgrupp. I syfte att nå en så bred grupp av anhöriga som möjligt har en föreläsningsserie med temat psykisk hälsa påbörjats. Föreläsningarna behandlar ämnen som missbruk, ätstörningar och psykosjukdomar. Under perioden har 12 anhöriga deltagit.

Socialt stöd för nyanlända

Projektledare för det sociala stödet är anställd och har påbörjat sitt arbete med kartläggning och planering av stödinsatser och fler medarbetare håller på att rekryteras. Planering pågår för samverkan inom kring det sociala stödet med Östermalm- och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar.

Samverkan med civilsamhället fortgår. En ansökan om utvecklingsmedel har skickats in till Länsstyrelsen tillsammans med Goda Grannar och Norrtulls sportklubb. Ansökan sker i syfte att möjliggöra fler sociala aktiviteter och fritidsaktiviteter. Särskild målgrupp i ansökan är barn och unga samt föräldralediga.

Socialt stöd kommer inledningsvis att erbjudas tillsammans med Goda Grannar på öppen rådgivning varje vecka. Ett utvecklingsarbete pågår i staden med att hitta effektiva arbetssätt att nå ut till de grupper som särskilt ska uppmärksammas.

Lika rättigheter för alla

Förvaltningen har arbetat med att kartlägga, mäta och analysera den könsuppdelade statistiken under de senaste åren. Kartläggningen visar att män har genomgående högre snittkostnader och är beviljade närmare fyra gånger så mycket tid som kvinnor för insatsen hemtjänst inom socialpsykiatri. Inom boendestöd hamnar konsekvent fler äldre kvinnor i en lägre nivå än äldre män. Män är även i genomsnitt beviljade fler timmar per vecka än kvinnor. Under året kommer en ny kartläggning att ske för att se om samma skillnader kvarstår.

Förvaltningens bedömning är att individer med en funktionsnedsättning eller med insatser inom ramen för socialpsykiatri ofta hamnar utanför samhället oavsett kön. Många har begränsade eller inga nätverk. Förvaltningen arbetar för att målgruppen ska ta plats inom ramen för ett Stockholm för alla.

Alla barn har rätt att få sina grundläggande rättigheter och behov tillgodosedda och forskningen visar att förskolan har en utjämnande effekt och utför en viktig insats för att skapa jämlika livschanser. Inom stadsdelsområdet går 94 % av barn i förskoleåldern i förskolan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom loF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	87,8 %	87,3 %	88,9 %	81,8 %	86 %	86 %	84 %	Tertial 1 2018
Analys Bedömningen är att indikatorn är missvisande. Barn som till exempel har haft en insats under vårterminen och där insatsen sedan fortätter igen på höstterminen räknas som att ha återkommit inom 12 månader. Barn som byter från jourhem till HVB räknas också som återkommen inom 12 månader, vilket omfattar flera av de ensamkommande barnen. Majoriteten av de ensamkommande barnen är pojkar, vilket förklarar skillnaderna i kön i utfallen ovan.								
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				39,08		30 %	25 %	2018
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	79,4 %	81,5 %	71,4 %	77,8 %	67 %	67 %	37 %	Tertial 1 2018
Analys Det är svårt att dra slutsatser från underlaget då det är tre kvinnor och fem män vars insatser ej har avslutats enligt plan. En möjlig orsak till att procentuellt fler kvinnor ej har insatser avslutade enligt plan, kan ha att göra med att det saknas insatser specifikt för kvinnor med missbruk och samsjuklighet.								
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				77 %		80 %	80 %	2018
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				62,5 %		63 %	60 %	2018
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				95 %		91 %	91 %	2018
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				91 %		90 %	90 %	2018
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden				58 %		30 %	26 %	2018
  Antal hemlösa				57 st		60 st	tas fram av nämnden	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla och implementera former för det sociala stödet till nyanlända	2018-01-01	2018-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och stadens ungdomsmottagningar genomföra en särskild satsning på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska implementera rutiner för att säkerställa att hänsyn tas till barnperspektivet i ärenden där en förälder/vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa stödet till barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden, exempelvis genom att tillhandahålla särskilda bo-lotsar som ger stöd i bostadssökande och genom kompensatoriska åtgärder riktade till barnen	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska öka delaktigheten för målgruppen inom socialpsykiatri genom att stödja brukarorganisationernas deltagande i brukarråd och brukarrevisioner	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter arbetar för att tidigt upptäcka barn i behov av stöd. Genom samarbete mellan förskolan, skolan, de öppna verksamheterna och socialtjänsten förebyggs riskbeteenden och riskfaktorer kring och hos barn. Samverkan är utgångspunkten vid genomförandet av stödinsatser och bidrar till att säkerställa goda uppväxtvillkor för barnet. Förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. Barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. De pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är viktigast för barns lärande och utveckling på kort och lång sikt. Pedagogerna ska förstå, lyssna och förmå att se barnets potential så att barnet känner sig kompetent och aktivt i sitt lärande. En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till jämlikare uppväxtvillkor.

Målgrupp: Barn och unga i åldern 0-21 år.

Förväntat resultat

Barn och ungas grundläggande behov uppmärksammas tidigt och de får stöd i att utveckla hållbara relationer till sin omvärld. De pedagogiska miljöerna i förskolan och den öppna fritidsverksamheten stödjer barnens lärande och utveckling.

Nämndmål:

1.2.1 Anhöriga uppmärksammas och får stöd

 Uppfylls helt

Beskrivning

Anhöriga som vårdar och stödjer en närstående får stöd och vägledning. Äldreomsorg och socialtjänst samverkar för att möta anhörigas behov och alla medarbetare har kunskap om anhörigstöd för att kunna informera och vägleda anhöriga i kontakten med kommunen, landstinget eller andra myndigheter.

Målgrupp: Anhöriga boende på Norrmalm.

Förväntat resultat

Anhöriga är nöjda med det stöd som ges. Medarbetare har kunskap och kan vägleda och informera anhöriga om det stöd de har rätt till.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel anhöriga som upplever att de insatser de får av äldreomsorgen motsvarar sitt behov av stöd.						80 %		2018
 Andel anhöriga som upplever att samarbetet mellan distriktsköterska, biståndshandläggare och hemtjänst kring sin närståendes vård och omsorg fungerar bra.						80 %		2018

Nämndmål:

1.2.2 Stadsdelsområdets invånare lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare på Norrmalm i behov av stöd för att klara sitt dagliga liv.

Förväntat resultat

Förvaltningen arbetar förebyggande och främjande med insatser i ett tidigt skede, för att motverka ohälsa och ojämlika förhållanden. Stadsdelsområdets invånare i behov av stöd och hjälp ska ges insatser för att klara sitt dagliga liv utifrån sina förutsättningar. Förvaltningens arbete med nyanlända stockholmare utvecklas för att möta målgruppens behov.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen utvecklar arbetssätten kring insatsen boendestöd i ett projekt där beställarenheten äldreomsorg, vuxenheten och socialtjänstens utförarenhet samverkar med varandra	2018-01-01	2018-12-31	
 Kartlägga församlingar och civilsamhällets arbete med barn och unga och deras förutsättningar för samverkan.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att ett av de underliggande nämndmålen prognostiseras att delvis uppnås under året. Förvaltningen och polisens gemensamma lägesbild visar att det är en fortsatt negativ utveckling avseende trygghet och säkerhet i Klaraområdet, delar av Observatorielunden och på Sveavägen.

Projekt Klara

Mot bakgrund av den fortsatta negativa utvecklingen avseende trygghet och säkerhet i Klaraområdet har Polisområde City beslutat om en 24 månaders särskild satsning i syfte att Klaraområdet ska bli en varaktigt trygg och säker plats. I sin ansats efterfrågar polisen samverkan med Stockholms stad. Som ansvarig för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet inom stadsdelsområdet står förvaltningen inför en utmaning att samordna och utveckla metoder och strukturer för att möta upp polisens satsning. En särskild utmaning ligger i att förvaltningen inte äger rådighet över de sociala insatserna som utförs i området eller förvaltar marken. Under rapporteringsperioden har förvaltningen etablerat en styrgrupp med representation från flera av stadens förvaltningar och bolag, polismyndigheten och näringslivet. En projektplan med mål och åtaganden håller på att tas fram. Förvaltningen har även beslutat om att utöka fältresurserna med en tjänst som ska jobba som fritidslots med inriktning mot Klaraområdet.

Trygga parker och grönområden

Planering för start av ett nytt nätverk med aktörer som är verksamma runt Observatorielundens nedre del har inletts. Syftet är att i dialog med de aktörer som på olika sätt är verksamma kring parken och allmänheten skapa en tryggare och trivsammare plats. Ansökan om trygghetsmedel kommer också att göras för platsen.

I Observatorielundens övre del pågår upprustning och förnyelse av belysning. Förvaltningen har i samverkan med polis, belysningskonsult och entreprenör genomfört en gemensam vandring i parken för att titta på resultatet och diskutera eventuella justeringar. En uppföljande vandring sker under hösten.

En trygghetsvandring tillsammans med ungdomar som utgick från Vasastadens fritidsgård på Vanadisvägen genom Observatorielunden till Vasaparken har genomförts tillsammans med polisen.

Parker och grönområden är vackra, välsköta och välkommande

I syfte att påverka parkbesökarnas attityder och beteende när det gäller nedskräpning samarbetar förvaltningen med trafikkontoret i kampanjen, Vi håller rent. Förskolor, skolor, företag och andra kommer tillsammans plocka skräp och på ett pedagogiskt sätt lära sig om nedskräpning, återvinning och miljö. Förvaltningen har i månadsannonserna informerat om renhållning för att tydliggöra stadens 24-timmars garanti. Under året planerar förvaltningen att samarbeta med trafikkontoret gällande kommunikationsinsatser om miljösmarta

skräpkorgar och källsorteringskärl.

Upphandling av markentreprenör till arbetena i Enkehusparken har slutförts enligt plan och entreprenadarbetena i parken startade under april.

Programmet för Norrbackatäppans förnyelse har färdigställts och antogs av stadsdelsnämnden i mars. Projektering för framtagande av de tekniska handlingarna startade under april.

Arbeten i Observatorielundens övre del har pågått hela vintern men har anpassats efter rådande väderlek. Samtliga befintliga armaturer i belysningsstolparna har bytts ut och den nya utsiktsplatsen har anlagts. Projektering för den sista etappen närmast Drottninggatan har påbörjats.

Lika rättigheter för alla

Otrygghet i det offentliga rummet och oro att utsättas för brott är begränsande faktorer för kvinnor och flickor i större utsträckning än för män och pojkar. I samverkansöverenskommelsen med polisen lyfts skillnaderna i upplevd trygghet mellan könen fram. Kvinnor med en funktionsnedsättning framstår som en mer utsatt brottsoffergrupp och färre flickor än pojkar upplever sig trygga inom stadsdelsområdet. Genom förvaltningen och polisens medvetandegörande av könsskillnader i den upplevda tryggheten och oron för brott kan en tryggare lokal miljö uppnås genom åtgärder och platsspecifika insatser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				78 %		82 %	76 %	2018
Analys								
Mot bakgrund av förvaltningens och polisens gemensamma lägesbild av utvecklingen i Klaraområdet, delar av Observatorielunden och Sveavägen bedömer förvaltningen att nämndens mål delvis kommer uppnås under 2018.								
  Stockholmarnas nöjdhet med rent och städ				58 %		72 %	70 %	2018
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				67 %		75 %	70 %	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna verka för ökad trygghet i stadens utemiljöer med fokus på situationell brottsprevention	2018-01-01	2018-12-31	
  Kommunstyrelsen ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp och förvalta de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen	2018-01-01	2018-12-31	
  Trafiknämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna, verka för en tryggare utemiljö genom exempelvis förbättrad belysning, parkmöbler och genom att hantera växtlighet i det offentliga rummet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

1.3.1 Norrmalms stadsdelsområde är tryggt

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Målgrupp: Invånare och besökare på Norrmalm.

Förväntat resultat

Invånare och besökare upplever Norrmalms stadsdelsområde som tryggt.

Analys

Bedömningen är att nämndmålet delvis kommer att uppfyllas mot bakgrund av förvaltningens och polisens gemensamma lägesbild av utvecklingen i Klaraområdet, delar av Observatorielunden och Sveavägen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare i stadsdelen som känner sig trygga i parker och grönområden				63 %		69 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Berörda verksamheter ska tillsammans med trygghets- och säkerhetssamordnare komplettera sina lokala krisberedskapsplaner med rutiner för bemanning vid begränsad framkomlighet (enligt RSA 2017).	2018-01-01	2018-12-31	
 Berörda verksamheter ska tillsammans med trygghets- och säkerhetssamordnare ta fram lokal rutiner för att ta emot och distribuera nödvatten (enligt RSA 2017)	2018-01-01	2018-12-31	
 En trygghetsvandring genomförs i Hagastaden	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen söker medel från de extra trygghetsmedel som finns i budget för 2018	2018-01-01	2018-09-30	
 Identifiera platser i parkerna som upplevs som otrygga utifrån synpunktsportalen och genomföra åtgärder mot detta	2018-01-01	2018-12-31	
 Minst tio verksamheter ska utföra brandskyddskontroller genom IA (enligt RSA 2017)	2018-01-01	2018-12-31	
 Trygghetsvandring genomförs tillsammans med ungdomsrådet.	2018-01-01	2018-12-31	
 Verksamheter med tidskritiska åtaganden enligt RSA ska implementera och testa att avbrottsplaner för IT och telefonberoenden fungerar för verksamheten. (enligt RSA 2017)	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

1.3.2 Parker och grönområden är vackra, välskötta och välkomnande för alla

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Besökare till Norrmalms parker och grönområden.

Förväntat resultat

Parkerna sköts och utvecklas så att de är långsiktigt hållbara och upplevs som vackra, välskötta och välkomnande för alla.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare i stadsdelen som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden				73 %		77 %		2018
 Andel invånare i stadsdelen som anser att det finns goda möjligheter till pick-nick, lugn och ro i parker och grönområden				75 %		84 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra en informationskampanj tillsammans med trafikkontoret kring renhållning i parkerna och 24-timmars garantin	2018-01-01	2018-12-31	
 Genomföra åtgärder utifrån den trädvårdsplan som tagits fram för Tegnérlunden	2018-01-01	2018-12-31	
 Tillsammans med trafikkontoret kontinuerligt samarbeta kring skötsel av träd	2018-01-01	2018-12-31	
 Utökade planteringar med sommarblommor kring spegeldammen i Observatorielunden	2018-01-01	2018-12-31	
 Ökad samverkan med trafikkontoret kring gatuplanteringar i syfte att öka kvalitén på dessa	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att redan i planeringen av förändringar i stadsmiljön tidigt beakta nämndens behov av verksamheter. Stadsdelsförvaltningen deltar i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med utveckling av bland annat Hagastaden och Cityområdet.

I samband med att start PM för detaljplan östra Hagastaden tas fram för förvaltningen dialog med stadsbyggnadskontoret för att säkerställa att det planeras tillräckligt antal förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden samt god tillgång till parker och grönområden.

Nämnden öppnade i mars 2018 en förskola i Hagastaden med kapacitet för 120-140 barn. Initialt har förskolan en lokalmässig överkapacitet och byggnadens andra huskropp hyrs ut till utbildningsförvaltningen under läsåret 2018/2019.

Den servicebostad inom LSS som ska öppna under våren i Hagastaden är inte färdigställd på grund av att byggherren har förseningar i byggprocessen.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB har fått markanvisning (beslut den 8 mars i Exploateringsnämnden) i Östra Hagastaden. Där planeras ett vård- och omsorgsboende med 90 stycken lägenheter.

Lika rättigheter för alla

I förvaltningens deltagande i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets utveckling av Hagastaden och Cityområdet bevakas att jämställdhetsperspektivet finns med i planeringen. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det viktigt att planera för trygga miljöer, där varken kvinnor eller män hämmas av upplevd otrygghet.

I de remisser som kommer till nämnden bevakar förvaltningen tillgänglighetsfrågor i alla aspekter. Nämnden arbetar för ett tydligt barn-, jämställdhets-, och äldreperspektiv i planeringen, bland annat genom att efterfråga barnkonsekvensanalyser. Ur ett barnperspektiv likväl som jämställdhetsperspektiv eller äldreperspektiv är det viktigt med en god tillgång till park-, lek- fritids- och idrottsmiljöer som är tillgängliga och möjliggör nyttjande för alla.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				0		12	tas fram av nämnden	2018

Nämndmål:

1.4.1 Invånarnas behov av nämndens verksamheter är med tidigt i samhällsplaneringen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare i behov av samhällsservice.

Förväntat resultat

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakas invånarnas behov av specialbostäder, förskolor och offentliga platser inom Norrmalms stadsdelsområde.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Vid planeringen av nybyggnation bevakar nämnden tillsammans med andra berörda nämnder att tillgängligheten beaktas. Detta sker i dialog med funktionshinderrådet.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognosticeras att uppnås under året.

Lika rättigheter för alla

Den öppna förskolan och parkleken erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter utifrån barn och ungas behov och önskemål. Ett normkritiskt och antirasistiskt förhållningssätt samt ett hbtq-perspektiv är med i planeringen och genomförandet av aktiviteterna.

Könsfördelningen bland besökarna på fritidsgården som identifierar sig som flickor är 37 procent och de som identifierar sig som pojkar 63 procent. Vid parklekarna anger 32 procent av besökarna att de är flickor och 68 procent pojkar. Förvaltningen fortsätter arbetet med att attrahera fler ungdomar oavsett könstillhörighet att besöka fritidsgården.

Förvaltningen är representerad i nätverket ”Fritid för alla” för att säkerställa att barn och unga med funktionsnedsättning ges möjligheter att delta i stadens fritidsverksamheter på samma sätt som andra.

Nämndens öppna fritidsverksamhet ska vara en trygg plats som inbjuder till delaktighet och socialt samspel. Fritidsgårdens medarbetare har tillsammans med ungdomarna skapat ett gårdsråd där gemensamma beslut kring trivselregler och förhållningssätt fattas. I syfte att stärka ungdomars egenmakt har fritidsgårdens medarbetare presenterat den deltagarbudget som verksamheten ska arbeta med tillsammans med besökarna.

En referensgrupp för besökare till Vasastans parklek har skapats i syfte att öka barn och ungdomars delaktighet även nyanlända barn och ungdomar är delaktiga i arbetet. Arbetet har bidragit till att innemiljön vid parkleken ändrats efter barnens idéer och önskemål.

Parkmiljö

Förvaltningen har utrett förutsättningen för ett bryggbad inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen anser att ett bryggbad i Brunnsviken, i anslutning till Bellevueparken vore lämpligt. Men genomförda vattenprover har hittills visat att vattenkvaliteten är för dålig för att ett allmänt bad kan anläggas. Åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten måste genomföras för att ett bad ska kunna anläggas. Förvaltningen har bidragit med synpunkter till exploateringskontorets utredning om att anlägga fler strandbad inom stadsdelsområdet.

Enkehusparkens upprustning genomförs enligt plan med bland annat en ny konsgräsyta med sandfyllning för ökade möjligheter till aktivitet och rörelse året om. Konstgräsytan görs i en fri form utan sarger för att locka till många olika typer av användning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter						79 %	79 %	2018

Nämndmål:

1.5.1 Barn och unga deltar i utformningen av den öppna fritidsverksamheten

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Barn och unga i åldern 0 - 17 år.

Förväntat resultat

Barn och ungdomar deltar i de aktiviteter som anordnas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel besökare (10-17 år) som känner sig delaktiga i utformningen av parklekarna och fritidsgården.	%72,97				70	70		Tertial 1 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En fritidsgård provar att arbeta med deltagarbudget i syfte att stärka ungdomars egenmakt.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utreder neutrala mötesplatser och lokaler för föreningsliv både för gamla och unga.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

1.5.2 Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Besökare till Norrmalms parker och grönområden.

Förväntat resultat

Drift och upprustning av parker säkerställer att invånarnas behov av möjlighet till lek, aktiviteter och rekreation tillgodoses samt att parkerna kan nyttjas året om. När nya parker anläggs i exploateringsområden arbetar förvaltningen för att invånarnas behov tillgodoses.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm, som t.ex. motionsspår, bollplaner och öppna parkytor.				72 %		79 %		2018
 Antalet anläggningar för vinteraktiviteter i parkerna på Normalm						5		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen utreder platser och förutsättningar för bryggbad	2018-01-01	2018-09-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Förskolorna och den öppna fritidsverksamheten erbjuder miljöer och material som skapar nyfikenhet och lust till eget kulturskapande.

Barn på förskolan möter samtidskonstnärer

Konst och kultur hjälper barn och unga att förstå sin omvärld, ställa nya frågor och vara en del av samhället. Förvaltningen har under våren initierat ett pilotprojekt "Barn på förskolan möter samtidskonstnärer" där barn fått delta i olika workshops inom dans, musik eller bildkonst tillsammans med sina pedagoger. På workshopstillfällena har barnen fått möta professionella konstutövare och givits förutsättningar att fördjupa sitt eget kulturskapande. Projektet har dokumenteras av en filmkonstnär och avslutas med ett vernissage. Vernissage kommer att vara öppet för förtroendevalda, medarbetare inom förskolan samt barnen med deras familjer. En utvärdering av projektet kommer att ges i samband med nästkommande tertiälavstämning.

Äldrevänligt stadsdelsområde

Som en del av ett äldrevänligt stadsdelsområde fortsätter förvaltningen arbetet med att utveckla aktivitetscentrat på Vädurens seniorboende. Det fortsatta arbetet omfattar bland annat att utveckla de sociala aktiviteterna till en bredare målgrupp. Syftet är att skapa gemenskap och trygghet bland besökarna. Rekrytering pågår av enhetschef till en ny förebyggande enhet som bland annat ska omfattas av verksamheten på aktivitetscentrat.

De öppna mötesplatserna och dagverksamheterna erbjuder kulturupplevelser för äldre och enligt stadens brukarundersökning är besökarna nöjda med utbudet. Förvaltningens

verksamhetsuppföljningar visar att vård- och omsorgsboendena inom nämndens egen regi kontinuerligt arbetar med att utveckla utbudet av gemensamma och individuella aktiviteter.

Lika rättigheter för alla

Nämndens förskolor och fritidsverksamheter jobbar med ett normkritiskt och antirasistiskt förhållningssätt samt har ett hbtq-perspektiv med i planeringen och genomförandet av aktiviteterna. Läs mer om arbetet under mål 1.5, lika rättigheter för alla.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter				80,2 %		77 %	74 %	2018

Nämndmål:

1.6.1 Invånare i alla åldrar tar del av ett varierat kulturutbud

 Uppfylls helt

Beskrivning

I stadsdelsområdet finns öppna mötesplatser för social stimulans och gemenskap. Samverkan sker med det lokala kulturlivet som erbjuder kulturevenemang. I nämndens egna verksamheter finns möjlighet till eget skapande, musik, rörelse och teater. I förskolorna och den öppna fritidsverksamheten finns miljöer som skapar nyfikenhet och lust till eget kulturskapande. Under 2018 kommer en utredning att genomföras i syfte att undersöka om fler av nämndens lokaler kan utnyttjas även av civilsamhället.

Målgrupp: Prioriterade målgrupper är barn i åldern 1-6 år, personer över 65 år samt personer med en funktionsnedsättning.

Förväntat resultat

Invånare i alla åldrar tar del av ett varierat kulturutbud. Barn i förskolan introduceras till olika uttrycksformer och skapande tekniker. De personer som får insatser via nämndens verksamheter erbjuds olika kulturella upplevelser och möjlighet till skapande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel föräldrar som upplever att sitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former				90 %		91 %		2018
 Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan				70 %		75 %		2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
ger deras barn möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolans enheter arrangerar Förskolans dag och Ljusinstallationen	2018-01-01	2018-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska erbjuda barn och unga i förskolan och den öppna fritidsverksamheten minst en professionell kulturupplevelse per termin	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål. Beställar- och utförarenheterna prognostiserar en hög måluppfyllelse. Enheterna har dock en ansträngd budget och arbetar utifrån handlingsplaner.

Trevliga måltidsituationer

Fokus för vård- och omsorgsboendena ligger på att utforma aktiviteter för de äldre och att förbättra måltidsupplevelsen. Det kommunala vård- och omsorgsboendet har infört en rad åtgärder för att öka nöjdheten bland de äldre. Dessa omfattar inköp av nytt porslin och utbildning i näringslära för samtliga medarbetare. Arbetsterapeuten kommer göra en genomlysning av måltidssituationen i syfte att fastställa generella och individuella behov.

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut arbetar beställarenheten och den kommunala hemtjänsten med införandet av ramtid. Målet är att de äldre ska uppleva delaktighet när det gäller hjälpens utformande. De äldres åsikter tas tillvara i upprättandet av insatsernas utformande och i uppföljningssamtal.

Aktivitetscentra på Vädurens seniorboende

Som en del av ett äldrevänligt stadsdelsområde fortsätter förvaltningen arbetet med att utveckla aktivitetscentrat på Vädurens seniorboende. Det fortsatta arbetet omfattar bland annat att utveckla de sociala aktiviteterna till en bredare målgrupp. Med syftet att skapa gemenskap och trygghet bland besökarna. Rekrytering pågår av enhetschef till en ny förebyggande enhet som bland annat ska omfattas av verksamheten på aktivitetscentrat.

Tryggt mottagande i hemmet

Projektet "tryggt mottagande i hemmet" har påbörjats och kommer omfatta äldre inom Norrmalms stadsdelsområde. Projektet samordnas av Kungsholmens stadsdelsförvaltning och

medel finns för innevarande år.

Alla känner sig trygga

Förvaltningen arbetar för att samtliga äldre ska uppleva trygghet och ser ett behov av att uppmärksamma gruppen äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att hamna där. Nämnden har beviljats projektmedel för att arbeta med samverkansprogram. Resultatet av arbetet är en upplevelse av bättre samarbete mellan huvudmännen, vilket leder till en mer sammanhållen vård för de äldre.

Lika rättigheter för alla

Äldreomsorgens beställarenhet har utsett en arbetsgrupp som arbetar med jämställdhetsintegrering. Arbetsgruppen träffas regelbundet och planerar att genomföra en aktgranskning under våren samt att ta fram arbetsmaterial för att stödja enhetens fortsatta arbete med jämställdhetsintegrering.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				64 %		72 %	72 %	2018
Analys								
Vård- och omsorgsboendena inom nämndens ansvarsområde arbetar aktivt med måltidsmiljöns betydelse. Medarbetarna på vård- och omsorgsboendet i egen regi har fått utbildning i måltidsmiljöns betydelse. Det resultat som uppnåtts är att personalen är medveten om exempelvis dukningens betydelse för att skapa trivsel bland de äldre. Arbetsterapeuten kommer se över de enskilda behoven i syfte att skapa en individanpassad måltidssituation.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				61 %		56 %	56 %	2018
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i äldreomsorgen				80 %		86 %	85 %	2018
Analys								
Hemtjänsten arbetar med att implementera ramtid för att de äldre ska känna sig delaktiga i hjälpens utformande. Hemtjänsten i egen regi arbetar med att öka antalet genomförandeplaner som utformas utifrån de enskildas behov och önskemål. Vård- och omsorgsboendena arbetar utifrån genomförandeplanerna och välkomstprocessen där den äldre får berätta hur den vill att hjälpen ska utformas. Vård- och omsorgsboendena arbetar även med delaktighet när det gäller utformandet av aktiviteter. De äldre erbjuds egentid med sin kontaktperson där de själva bestämmer vad de vill göra, till skillnad mot de gemensamma aktiviteterna. Resultatet följs upp av förvaltningen.								
  Andel trygga omsorgstagare i äldreomsorgen				86 %		86 %	84 %	2018
  Andelen nöjda omsorgstagare äldreomsorgen				87 %		85 %	85 %	2018
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				11,6		10	Max 10 personer	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet och registreringen i Senior Alert och Svenska Palliativregistret för att få underlag till förebyggande åtgärder i syfte att bland annat minska fallskadorna	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och föreslå förbättringar som ökar likställigheten i staden samtidigt som det avlastar biståndshandläggare från administrativa uppgifter	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska initiera ett kvalitetsutvecklingsarbete inom särskilt boende för äldre i samarbete med stadsdelsnämnderna	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

1.7.1 Äldre är trygga och får en individuellt anpassad vård- och omsorg av god kvalitet.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare 65 år eller äldre.

Förväntat resultat

Äldre är trygga med de insatser som ges inom nämndens verksamheter. Invånarna är nöjda och kan påverka hur insatserna utförs.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Hemtjänst: Andel brukare som sammantaget är nöjd med hemtjänsten.				85		85 %		2018
 Hemtjänst: Andel brukare som upplever att de är informerade om tillfälliga förändringar i deras omsorg				65		71 %		2018
 Hemtjänst: Andel brukare som vet vart de ska vända sig med synpunkter och klagomål				64		65 %		2018
 Vård och omsorgsboende: Andel brukare där dokumenterad ADL-bedömning är utförd.				90		90 %		2018
 Vård och omsorgsboende: Andel brukare som sammantaget är nöjd med äldreboende.				84		80 %		2018
 Vård- och omsorgsboende: Andel brukare som upplever att de kan påverka vid vilka tider insatserna utförs.				55		62 %		2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Vård- och omsorgsboende: Andel brukare som upplever att de är informerade om tillfälliga förändringar i deras omsorg.				48		50 %		2018
 Vård- och omsorgsboende: Andel brukare som vet vart de ska vända sig med synpunkter och klagomål				48		65 %		2018
Analys Det finns en rutin gällande synpunkter och klagomål som de boende och anhöriga får information om vid bland annat inflyttning. Detta mål har inte uppnåtts tidigare år och trots att vård- och omsorgsboendena inom nämndens regi arbetar med detta så är det inte säkert att målet uppnås.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen utvecklar arbetet med måltider och aktiviteter för de äldre inom vård- och omsorgsboendet i egen regi.	2018-01-01	2018-12-31	
 Undernärning- förebygga- upptäcka-åtgärda-följa upp	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året. Arbetet pågår bland annat med investeringar i energieffektiva lösningar som ska minska energianvändningen i nämndens verksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)				3,5 GWh		2,6 GWh	1785 GWh	2018

Nämndmål:

2.1.1 Nämndens lokaler är energieffektiva

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens energiförbrukning minskar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av åtgärdade energieffektiviseringar utifrån nämndens förskolelokalers underhållsplaner.				50 %		80 %		2018

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen minskar utsläppen av växthusgaser genom att följa resepolicy och vid upphandling ställa miljökrav på entreprenörernas maskinparker. Förvaltningen har en biogasbil och använder odubbade däck.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon					100 %	100 %	85 %	Halvår 1 2018

Nämndmål:

2.2.1 Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens transporter sker med miljövänliga fordon enligt nämndens resepolicy.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Behovet av eldrivna lastcyklar och cyklar i nämndens verksamheter utreds.	2018-01-01	2018-12-31	
 Genomförande av miljörevision av parkentreprenörens maskinpark	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Förvaltningen deltar i styrgruppen för god vattenstatus som leds av miljöförvaltningen samt den strategiska samordningsgruppen för grönplanering, som leds av stadsträdgårdsmästaren på trafikkontoret. Samordningsgruppen för grönplanering samordnar och utreder strategiska grön-, vatten- och hållbarhetsfrågor inom staden.

Arbetet med att ta fram en ny skötselplan för Vanadislunden pågår.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med idrottsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden, arbeta med att tillgängliggöra naturreservaten för stockholmarna samt hur rekreativa och ekologiska värden kan utvecklas och stärkas i reservaten.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Det finns inga naturreservat inom Norrmalms stadsdelsområde.			

Nämndmål:

2.3.1 Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Strategier för dagvattenhantering, skötsel som prioriterar biologisk mångfald och stadsodling gör att parker och grönområden är anpassade till nya klimatförändringar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Sköta Bellevueparkens strandlinje mot Brunnsviken så att både rekreation och biologisk mångfald främjas	2018-01-01	2018-12-31	
 Ta fram en skötselplan för Vanadislunden i syfte att öka den biologiska mångfalden och stärka ekosystemtjänsterna	2018-01-01	2018-12-31	
 Utredda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Barn, unga och naturens kretslopp

Nämndens verksamheter för barn och unga har fortsatt arbeta för att barnen får kunskap om sin delaktighet i naturens kretslopp och lär sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö.

Källsorteringskärl

Förvaltningen har beviljats klimatinvesteringsmedel för inköp av källsorteringskärl, dessa kommer att placeras ut i parkerna under året.

Nämndmål:

2.4.1 Invånarna har förutsättningar att välja en miljövänlig livsstil

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Miljögifter i nämndens verksamheter, där barn och unga vistas är kartlagda. Andelen ekologiska livsmedel i verksamheterna har ökat. Skräphanteringen i parkerna är miljösamt. Barnen har kunskap om ekologisk hållbarhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för hållbar utveckling				82 %		83 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ansöka om klimatinvesteringsmedel för inköp av källsorteringskärl	2018-01-01	2018-12-31	
 Nämndens verksamheter arbetar för att minimera sitt matsvinn samt där det uppkommer förpackningar möjliggöra för sortering.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

En del i strävan efter att erbjuda en hållbar verksamhet är att reducera påverkan från miljögifter, särskilt i verksamhet som riktar sig till barn och unga. Genom stöd av kemikaliecentrums utbildningar samt kartläggningsverktyg har förskolorna och de öppna verksamheterna kontrollerat och rensat bland inventarier och förbrukningsmaterial. Resultat av arbetet är bland annat att miljöfarliga material och leksaker rensats bort samt att giftfria

produkter köps in.

Förvaltningen deltar i en styrgrupp och referensgrupp som leds av miljöförvaltningen och som under året ska ta fram en handlingsplan för att minska spridningen av mikroplast.

Mikroplaster finns bland annat i gummibeläggningar och konstgräs.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola						100 %	70%	2018
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		0 %	80%	2018
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				43,03		60 %	45%	2018

Nämndmål:

2.5.1 Nämndens verksamheter är giffria

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Miljögifter i nämndens verksamheter där barn och unga vistas ska minska. Miljöfarliga material är ersatta med miljösmarta alternativ.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Chefer och miljöombud inom förskolan och den öppna fritidsverksamheten deltar i kemikaliecentrums utbildningar	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetare inom förskolan som inte genomgått kemikaliecentrums webbutbildning deltar under året	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetare på parkmiljöavdelningen skaffar sig fördjupad kunskap ur ett miljöperspektiv om material som används på våra lekplatser.	2018-01-01	2018-09-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året.

Nämndmål:

2.6.1 Nämndens verksamhetslokaler har en god inomhusmiljö.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förbättrad inomhusmiljö i nämndens verksamhetslokaler.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden genomför åtgärder utifrån miljöförvaltningens tillsynsrapporter inom tillsynsprojekt buller i förskolan.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	36				65	65	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2018

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås

under året.

Nämnden prognostiserar en ekonomi i balans efter resultatöverföringar och arbetar kontinuerligt för att resurserna ska användas effektivt. Några verksamhetsområden, framförallt äldreomsorgen, har ett alltför högt kostnadsläge. Åtgärder har vidtagits med mål att vid årets slut ha en nivå på kostnaderna som överensstämmer med budget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Business Region AB ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga möjligheterna för ökad tillväxt inom respektive stadsdels geografiska område genom en lokal näringslivsanalys	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

3.2.1 Nämnden har ett gott samarbete med lokala företagsorganisationer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Företag med placering inom Norrmalms stadsdelsområde.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med lokala företagsorganisationer.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås.

Andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen är fortsatt mycket låg, för Norrmalm 0,26 procent. Det är fler män än kvinnor som uppbär ekonomiskt bistånd, vilket följer samma mönster som tidigare år och som staden i helhet. Kvinnor klarar sin egen försörjning i större utsträckning än män.

Antalet bidragshushåll ökar något under inledningen av året. Norrmalm har hittills haft 132 hushåll i snitt i jämförelse med 122 för 2017. Det har skett en ökning av personer som uppbär ekonomiskt bistånd av socialmedicinska skäl. Personer som är arbetslösa remitteras till Jobbtorg Stockholm som ger arbetssökande stöd att hitta jobb eller komma vidare i studier med målet att bli självförsörjande. Fler barnfamiljer uppbär ekonomiskt bistånd än tidigare.

Matchning av ungdomar och arbetsplatser har genomförts inför mottagandet av ferieungdomar i verksamheterna och utbyte med andra stadsdelsnämnder. Nämnden kommer att erbjuda 150 ungdomar feriejobb.

Lika rättigheter för alla

I handläggningen av ekonomiskt bistånd fortsätter utvecklingen av barnkonsekvensanalyserna. En särskild arbetsgrupp, barnperspektivgruppen, är utsedd för att bevaka och utveckla arbetet med att synliggöra barnen vid handläggningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,26 %	0,3 %	0,26 %	0,23 %	0,5 %	0,5 %	1,6%	Tertial 1 2018
  Andel unga som varken arbetar eller studerar							Faststäl ls 2018	2018
Analys								
Mätmetoden för indikatorn är ännu inte fastställd och därför avvaktar nämnden fastställande av årsmål.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,16 %	0,18 %	0,14 %	0,16 %	0,16 %	0,16 %	1,1%	Tertial 1 2018
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	9 st	4 st	5 st	7 st	9 st	7 st	1 000 st	Tertial 1 2018
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	2 st	1 st	1 st	22 st	15 st	15 st	500 st	Tertial 1 2018
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	150				200	200 st	9 000 st	Tertial 1 2018
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	18			36	40	40 st	1 000 st	Tertial 1 2018
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	150 st				170	132 st	9 000 st	Tertial 1 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska genom jobbtorgen för unga i Kista, Skärholmen och vid Globen, och i samarbete med stadsdelsnämnderna förstärka det uppsökande och stödjande arbetet för unga utan sysselsättning och med komplex problematik samt utveckla insatser för målgruppen.	2018-01-01	2018-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden för att öka delaktigheten och den ekonomiska jämställdheten i staden.	2018-01-01	2018-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna öka utbytet mellan stadsdelarna kring sommarjobben för att öka sammanhållningen i staden och möjliggöra för fler att testa arbete i andra stadsdelar än där man bor.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med villkor för sysselsättningsfrämjande åtgärder vid upphandlingar.	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utveckla samverkan med det lokala näringslivet och civilsamhället för att skapa förutsättningar för jobb, integration och social hållbarhet med en särskild inriktning mot unga.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska, exempelvis inom ramen för sina olika verksamhetsområden, öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

3.3.1 Invånarna klarar sin egen försörjning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare som inte klarar sin egen försörjning. Prioriterade målgrupper är barnfamiljer och nyanlända.

Förväntat resultat

Invånarna lever ett självständigt liv och klarar sin egen försörjning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Nämndens kompetensförsörjningsplan beskriver behoven i förvaltningens verksamheter och vilka yrkeskategorier som bedöms vara bristyrken. Förvaltningen erbjuder kompetensutveckling på olika nivåer, enstaka kurser och hela vidareutbildningar till yrken som barnskötare och förskollärare. Även specialistvidareutbildningar har genomförts som till exempel silviasysterutbildningar för att öka kompetensen kring demens. Alla medarbetare har en individuell utvecklingsplan för att möta verksamhetens behov.

Inom förskolans verksamhet skapas nyfikenhet och lust till lärande hos barnen för att främja viljan och engagemanget till utbildning genom hela livet.

Nämndens förskoleverksamhet deltar även i ett projekt som drivs av utbildningsförvaltningen som heter från nyanländ till nyanställd.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognosticeras att uppnås under året.

I ett växande Norrmalms ställs allt högre krav på samverkan för att få bästa möjliga resultat. I flertalet pågående projekt tecknas samarbetsavtal och överenskommelser om samfinansiering. I Enkehusparken görs arbeten i samverkan med fastighetskontoret. I Norrbackatäppan samfinansieras upprusningen av både exploateringskontoret och utbildningsförvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljksamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,6 %		100 %	100 %	Tertial 1 2018
  Nämndens budgetföljksamhet före resultatöverföringar	100 %			99,8 %		100 %	100 %	Tertial 1 2018
Analys Förskolans resultatenheter kommer att disponera cirka 1 mnkr från resultatfonden för att fortsätta utvecklingen av de pedagogiska miljöerna och införandet skolplattformen.								
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2018

Nämndmål:

3.5.1 Nämndens resurser används väl med fokus på resultat för våra invånare

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämnden har en budget i balans.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	0			1	0	1		Tertial 1 2018
Analys Nämnden har under 2018 ingen tävlande enhet i kvalitetsutmärkelsen. En orsak är att förvaltningen har flera nya enhetschefer som behöver prioritera att lära känna verksamheterna. Förvaltningen jobbar under 2018 för deltagande verksamheter under 2019.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen fortsätter att utveckla uppföljningen av nämndens verksamheter, med fokus på resultat och effekter för målgruppen.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Lika rättigheter för alla

Förskolorna och den öppna fritidsverksamheten har fortsatt arbetet med att inta ett normkritiskt perspektiv till miljöer, material och förhållningssätt.

I nämndens verksamheter möts barn och unga med ett antirasistiskt förhållningssätt samt med ett tydligt genus- och hbtq perspektiv i det dagliga arbetet. Vid förändringar i verksamheter för barn och unga har konsekvensanalyser genomförts för att bedöma vilka konsekvenser ett beslut kan få för det enskilda barnet eller gruppen.

Nämndens ungdomsråd har erbjudits möjlighet till delaktighet i frågor som rör dem och har en regelbunden dialog med kontaktpolitiker. Vid avläsningstillfället finns sex aktiva medlemmar i Norrmalms ungdomsråd, samtliga är flickor. Ungdomsråden i norra innerstaden har utökat sin samverkan och har tillsammans planerat och bjudit in till en politisk debatt. Genom åtagandet har ungdomarna givits möjlighet till att engagera sig i politiska frågor samt lära sig mer om vad de olika partierna står för. Ungdomarna har fått ökad kunskap och verktyg för hur de kan påverka och driva frågor som ligger i deras intresse.

För att bidra till kommunfullmäktiges mål och Stockholms stads program för ett jämställt Stockholm har förvaltningen gjort en analys som visar att fler orosanmälningar avser pojkar men utredning tycks procentuellt inledas i samma utsträckning för flickor och pojkar. Pojkar med en funktionsnedsättning som får insatser enligt LSS är fler än antalet flickor vilket beror på att det finns fler pojkar med diagnoser. Analysen har inte visat några skillnader som förvaltningen bedömer är omotiverade men det krävs en medvetenhet och uppmärksamhet för att säkerställa att det inte uppstår ojämlikhet. När det gäller medarbetarnas bemötande så visar förvaltningens egen brukarenkät att flickor och pojkar är lika nöjda.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sina uppföljningar och analyser. Ett exempel är beställarenheten för invånare över 65 år som har en "jämställdhetsgrupp". Kvalitativa metoder har använts för att synliggöra eventuella skillnader i biståndsbedömningen. En aktgranskning har genomförts. Granskningen visade inga skillnader i biståndsbedömningen mellan könen men att efterfrågan på insatser skiljer sig mellan könen hos invånarna. Det fortsatta arbetet behöver omfatta hur resultatet ska användas i det dagliga arbetet.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att göra en jämställdhetsanalys av Vanadislundens nedre lekplats. Under sommaren kommer observationer göras för att få underlag till analysen.

I samband med start och färdigställandet av program för Norrbackatäppan har en jämställdhetsanalys genomförts. De delar som har analyserats är: *Dialog & Kommunikation, Ägandeskap, Rörelsemönster & trygghet, Könsstereotyper & aktiviteter*. Analysen och dess konsekvenser redovisas i tjänsteutlåtandet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys					100 %	100 %	100 %	Tertial 1 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna stödja kvinnors organisering med målet att öka kvinnors makt och inflytande i det offentliga rummet.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

4.1.1 Nämndens verksamheter är jämställdhetsintegrerade

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Alla invånare inom Norrmalms stadsdelsområde.

Förväntat resultat

Bemötande, service och resursfördelning utformas på ett likvärdigt sätt för alla invånare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som har påbörjat arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sina uppföljningar och analyser.						100 %		2018

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Prognosen är osäker gällande årsmålet att sänka den totala sjukfrånvaro till 6 %, då det finns faktorer i omvärlden som påverkar nivån och där arbetsgivarens möjlighet att påverka är begränsad. Att sänka den totala sjukfrånvaron och korttidssjukfrånvaron är dock fortsatt prioriterade områden och en ny gemensam rutin, för uppföljning av sjukfrånvaro på enhetsnivå vid förvaltningen, implementeras under våren 2018.

I årets medarbetarenkät ligger förvaltningen kvar på samma index som föregående år (80) för Aktivt Medskapandeindex, vilket innebär att målet att höja med en enhet inte uppfylls. Även Stockholm stad som helhet ligger på samma nivå, dvs ett index på 80.

Lika rättigheter för alla

Inför 2018 hade förvaltningen en fördjupad genomgång för samtliga chefer i vad begreppen kränkande särbehandling och sexuella trakasserier kan innebära och innebära samt hur man som chef praktiskt ska gå tillväga när en händelse uppstår. Vikten av att regelbundet informera alla medarbetare om den rutin som finns för att förebygga och hantera kränkande särbehandling vid förvaltningen poängterades. Nuvarande rutin finns tillgänglig på intranätet och kommer att uppdateras 2018 och därefter uppmärksammas för att säkerställa att alla chefer och medarbetare vet vart man ska vända sig om man upplever sig utsatt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	80	79	80	80		81	81	2018
Analys								
I årets medarbetarenkät ligger förvaltningen kvar på samma index som föregående år (80) för Aktivt Medskapandeindex, vilket innebär att målet att höja med en enhet inte uppfylls. Även Stockholm stad som helhet ligger på samma nivå, dvs ett index på 80.								
  Index Bra arbetsgivare 				76		78	84	2018
  Sjukfrånvaro 	7,7 %	6,1 %	8 %	7,7 %	6 %	6 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2018
Analys								
Skillnaden i sjukfrånvaro mellan könen följer strukturen i samhället och i stadsdelsförvaltningarna inom staden, där kvinnor är mer sjuka än män. Det är framförallt inom äldre- och socialtjänstavdelningen kvinnorna har en större andel sjukfrånvaro än män.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,9 %	3 %	2,8 %	2,9 %	2,2 %	2,2 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna stödja stadsdelsnämnderna i hur äldreomsorgen kan organisera sin ledningsorganisation för att främja det närvarande ledarskapet	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra och utvärdera en pilot med schemalagd reflektionstid i hemtjänsten	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

4.2.1 Medarbetare och chefer är engagerade, trivs och utvecklas.

● Uppfylls helt

Beskrivning

I förvaltningens långsiktiga kompetensförsörjningsplan framgår att fokus 2018 kommer att vara på att introducera behålla och utveckla medarbetare. För att alla medarbetare ska uppleva att de får en välkomnande, genomtänkt och förberedd introduktion kommer både förvaltningsövergripande material ses över och introduktionsplaner att tas fram vid varje enhet.

Förvaltningen arbetar för att en tydlig lönepolitik och en önskvärd lönestruktur där osakliga löneskillnader inte förekommer. Ett försök med att utöka dialogmodellen inom Kommunals avtalsområde pågår. Under 2018 kommer fler verksamheter jämfört med 2017 att omfattas.

Målgrupp: Samtliga medarbetare.

Förväntat resultat

Arbetsmiljön är god och hälsosam och personalrörligheten minskar.

Analys

Stadsledningskontoret arbetar med ett stadsövergripande introduktionsmaterial och förvaltningen kommer invänta resultatet innan arbetet startar med att se över det förvaltningsövergripande introduktionsmaterialet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Andelen allmänna visstidsanställningar av antalet månadsavlönade medarbetare	4,2 %			2,8 %		3 %		Tertial 1 2018
Analys								
Vid samma tidpunkt 2017 var motsvarande siffra 7,2 %. Prognosen är god för att nå årsmålet på 3 % under 2018.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Ansvarig chef undersöker deltidsanställdas intresse att utöka anställningen till heltid.	2018-01-01	2018-12-31	
✓ Cheferna erbjuds arbetsmiljöutbildning.	2018-01-01	2018-04-30	
Analys			
Basutbildning för chefer och skyddsombud genomförd i februari 2018. Utbildningen genomfördes av vår företagshälsovård Helsa, bestod av fyra moduler och omfattade två heldagar.			
▶ Cheferna erbjuds work-shop i kompetensbaserad rekrytering.	2018-01-01	2018-12-31	
▶ Enheterna använder resultaten från medarbetarenkäten för att förbättra arbetsmiljön.	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fördjupa och konkretisera personalpolicyn i delar som är angelägna för enheten.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningens övergripande stöd för introduktion av nya medarbetare uppdateras och lokala introduktionsplaner tas fram vid alla enheter.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förändrad modell för sjukfrånvarouppföljning tas fram och implementeras under året.	2018-01-01	2018-12-31	
 Handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare tas fram i samverkan med Utbildningsförvaltningen.	2018-01-01	2018-12-31	
 Rutinen för att förebygga och hantera kränkande särbehandling och trakasserier uppdateras och implementeras.	2018-01-01	2018-12-31	
 Utvärdera vilken effekt enheternas hälsocoacher har på det hälsofrämjande arbetet.	2018-01-01	2018-08-31	
 Utökat pilotprojekt kring dialogmodellen, för fler verksamheter inom kommunals område, i samband med löneöversynen 2018.	2018-01-01	2018-08-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Lika rättigheter för alla

För att nå kommunfullmäktiges mål arbetar socialtjänstens utförarenhet aktivt med att fokusera på hur verksamheten tillsammans med brukarna kan minska trakasserier och diskriminering. Verksamheterna har infört så kallade trivselregler för att alla brukare ska känna sig trygga och välkomna. Trivselreglerna diskuteras aktivt på brukarmöten. På Nya Verkstan får alla deltagare skriva på att de läst och förstått reglerna vid början av varje termin. Verksamheten rapporterar att brukare från flera verksamheter uppger att de är positivt att frågan om trakasserier och diskriminering lyfts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering				97 %		100 %	Öka	2018
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				83 %		100 %	Öka	2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				91 %		100 %	Öka	2018
  Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem				98 %		100 %	Öka	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med civilsamhället och genom befintliga mötesplatser verka för att nå och stärka kunskaperna hos fler föräldrar om barn och ungas rättigheter. Kommunstyrelsen ska vara behjälplig i arbetet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

4.3.1 Invånarna får sina rättigheter tillgodosedda på ett likvärdigt sätt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare på Norrmalm oavsett ålder som är i behov av stöd, service, vård eller omsorg från nämndens verksamheter.

Förväntat resultat

All myndighetsutövning är rättssäker och tillvaratar den enskildes resurser. Medarbetare har kunskap om mänskliga rättigheter och tar ansvar för att uppfylla invånarnas rättigheter inom respektive verksamhet. Invånare och medarbetare upplever att nämndens verksamheter är fria från diskriminering.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ej verkställda vräkningsshot.				97,73 %		100 %		2018
  Andel äldre som upplever att de får den information de behöver i kontakt med myndighetsutövningen.				87,23 %		88 %		2018

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Lika rättigheter för alla

Under perioden har förvaltningens chefer deltagit i en föreläsning av stadens barnombudsman, som en del i implementeringen av stadens program för barnets rättigheter och inflytande.

Förvaltningen deltar i arbetet med att ta fram en plan för att implementera programmet Staden i ögonhöjd. Utbildningstillfällen planeras till hösten 2018.

Förvaltningens medarbetare som arbetar med stöd och utredning gällande barn har sedan 2017 ingått i ett projekt som drivs av Sveriges Kommuner och Landsting. Syftet har varit att utarbeta en mer ändamålsenlig dokumentation utifrån BBIC (Barnens Behov i Centrum). Projektet avslutades under perioden och de viktigaste resultaten är att utredningarna har blivit tydligare, mer koncisa och därmed mer lättlästa.

Förvaltningen fortsätter att vara ett gott exempel i staden när det handlar om att öka barns delaktighet i utredningar. Förvaltningens metodutvecklare har föreläst och introducerat "Spelet om mig" till stadens övriga socialsekreterare som arbetar med barnutredningar. "Spelet om mig" är utvecklat och framtaget av förvaltningens familjeenhet.

Nämndmål:

4.4.1 Barn och ungas inflytande stärks

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Barn och unga i åldern 0 - 18 år.

Förväntat resultat

Den kommunala servicen, såväl som det offentliga rummet, är utformad efter barns och ungas behov, rättigheter och intressen. Barn och unga har tydliga kanaler för att påverka och vet vart de ska vända sig. Barnchecklistor och barnkonsekvensanalyser används i syfte att barn och ungas rättigheter tillgodoses.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn som känner sig lyssnade på av sin socialsekreterare						100 %		2018
 Andel ej verkställda vråkningshot för familjer med barn.				100 %		100 %		2018

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Förvaltningens vidareutvecklar arbetet med våldsutövare. Medarbetare i den lokala resursgruppen har fått en introduktion i mekanismerna bakom våldet och hur arbetet med våldsutövare kan se ut. Förvaltningen fortsätter även arbetet med att belysa hedersrelaterat våld och förtryck.

Stöd och skydd för våldsutsatta och våldsutövare

För att säkerställa ett likvärdigt och samordnat stöd och skydd för våldsutsatta och våldsutövare inrättar Stockholms stad fyra relationsvåldscentrum. I juni öppnar förvaltningen tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Södermalm, Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm Relationsvåldscenter innerstaden (RVCI) beläget på Södermalm. Verksamheten ska ta emot våldsutsatta och våldsutövare från 18 år. En chef för verksamheten är rekryterad och rekrytering av medarbetare startar i maj.

Lika rättigheter för alla

Under året förstärks arbetet kring stöd och skydd för våldsutsatta och våldsutövare i och med inrättandet av relationsvåldscenter innerstaden. Ett viktigt arbete med ambitionen att bidra till att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och att skapa social trygghet kring de barn som lever i familjer med våld.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel medarbetare som gått utbildning kring att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, konsekvenser av det och hur man kan prata om detta				25		30 %	Tas fram av nämnden	2018
● Andel medarbetare som har genomgått utbildning om att upptäcka våldsutsatthet och konsekvenser av detta inkl särskilt utsatta grupper				42		50 %	Tas fram av nämnden	2018
● Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				46 st		55 st	tas fram av nämnden	2018

Nämndmål:

4.5.1 Personer i relationer där våld förekommer får det stöd de behöver

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare på Norrmalm som utsätts för våld och våldsutövare oavsett ålder. En prioriterad målgrupp är barn och unga som utsätts för våld.

Förväntat resultat

Personer utsatta för våld i nära relationer erbjuds ett individuellt utformat stöd i syfte att förändra sin situation. De som utövar våld får stöd att bryta sitt beteende. Barn och unga som finns i nära relationer där våld förekommer uppmärksammas och får stöd. Medarbetare har kunskap för att upptäcka våld eller hot om våld i nära relationer och kan ge stöd åt den enskilde.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen har rutiner för att motivera personer som utövar våld i nära relation till att ta emot stöd för att upphöra med våldet.	2018-01-01	2018-12-31	
 Riktad information om stöd och hjälp vid våldsutsatthet till unga stockholmare sprids via de arenor och verksamheter som de deltar i och besöker.	2018-01-01	2018-12-31	
 Stadsdelsnämnden samarbetar med nämnderna på Kungsholmen, Östermalm och Södermalm för att tillsammans starta upp ett relationsvåldscentrum i innerstaden.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Lika rättigheter för alla

Arbeten i Enkehusparken och Observatorielunden för att genomföra tillgänglighetshöjande åtgärder pågår enligt plan och enligt framtagna program.

Arbetet med att planera för en förbättrad entré med ökad tillgänglighet till Vasaparken, från Torsgatan har inletts under våren, för planerat genomförande 2019.

I arbetet med Norrbackatäppan planeras för en ny ramp som kommer att tillgängliggöra parkens övre nivå.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				92 %		94 %	88 %	2018
Andel nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				93 %		94 %	90 %	2018
Andel nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				95 %		96 %	88 %	2018
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				94 %		95 %	89 %	2018
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				90 %		92 %	tas fram av nämnden	2018
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				85 %		86 %	77 %	2018
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				76 %		77 %	tas fram av nämnden	2018
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				96 %		97 %	91 %	2018

Nämndmål:

4.6.1 Nämndens verksamheter är tillgängliga

Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Alla invånare inom Norrmalms stadsdelsområde.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter är tillgängliga och jämlika. Alla kan ta del av nämndens verksamheter och den offentliga miljön oavsett fysiska och sociala förutsättningar. Tillgänglighetsaspekterna bevakas i alla upphandlingar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Den pedagogiska miljön på förskolorna anpassas utifrån de behov barn med funktionsnedsättning har	2018-01-01	2018-12-31	
 Fritids- och kulturaktiviteter som anordnas ska vara tillgängliga för barn och ungdomar med funktionsnedsättning	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetare inom förskolan får adekvat handledning kring barn med funktionsnedsättningar	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Nämndens pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor tar del av de tjänsteutlåtanden som berör deras levnadsvillkor. Deras åsikter tas tillvara i de tjänsteutlåtanden som skrivs under en egen rubrik. Ledamöterna har uttryckt att de känner sig mer delaktiga sedan detta arbetssätt infördes.

Nämndens sammanträden är öppna för allmänheten och under perioden har även en medborgardialog på Odenplan genomförts.

Möjlighet till stadsodling kan bidra till invånarnas delaktighet och möjlighet att påverka sitt närområde. Förvaltningen arbetar med att iordningställa en odlingsplats på Norrbackatäppan. Inbjudan har gått ut till verksamheter och boende i området samt annonserats på webben och i månadsannonserna. Intresserade odlare har anmält sig.

Efter ett tidigare medborgarförslag har en ny panoramaskylt med historiska fakta, stadens siluett och kyrktorn tagits fram och placerats på toppen av Vanadislunden.

I Observatorielunden övre del, vid Kentauren, görs plats för uppläsning av poesi, även det i enlighet med ett medborgarförslag. En särskilt informationsskylt om Observatorielundens plats i litteraturen kommer också att uppföras där i samband med invigning på parkernas dag den 25 augusti 2018.

I Observatorielunden nedre del, kring dammen, pågår planering för att anpassa dammens kanter för street skate. Initiativtagare är Stockholm skateboard collective och förvaltningen samarbetar med trafikkontoret, som ansvarar för dammen, för att anpassa anläggningen. Syftet är att aktivera platsen under den del av året som dammen ej är vattenfylld genom att stärka upp dammens kanter med en ny stenkant.

I förvaltningens arbete med att genomföra medborgardialoger i samband med

parkupprustningar pågår ett kontinuerligt arbete för att bredda dialogen och nå ut till nya målgrupper, genom att exempelvis genomföra dialogtillfällen på tider då även småbarnsfamiljer har möjlighet att delta eller att hitta nya kommunikationskanaler för att informera om dialogen. Förvaltningens egen uppföljning av deltagandet i genomförda dialoger det senaste året visar att fler kvinnor än män har lämnat synpunkter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor				34 %		40 %	42	2018
Analys								
Indikatorn mäts genom stadens demokratiundersökning och utgörs av ett index av frågorna "jag har förtroende för äldreomsorgen i det område där jag bor", "jag har förtroende för (kommunala) förskolan i det område där jag bor", "jag har förtroende för fritid- & kulturverksamheten i det område där jag bor" samt "jag har förtroende för socialtjänsten i det område där jag bor". Då undersökningen inte är genomförd ännu finns inget resultat att redovisa för 2018. Demokratiundersökningen är en attitydundersökning och respondenterna behöver inte ha erfarenhet av den verksamhet de bedömer och svaren kan därför påverkas av andra faktorer. När förvaltningen analyserar de olika brukarundersökningar som genomförs i nämndens olika verksamheter så har den enskilde ett högt förtroende.								
  Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö				19 %		25 %	25	2018
Analys								
I demokratiundersökningen 2017 har stadsdelsförvaltningen skillnader i utfallet mellan könen. Förvaltningen ser över åtgärder för att öka kunskapen bland kvinnor kring hur de kan påverka sin närmiljö.								

Nämndmål:

4.7.1 Invånarna är delaktiga och har möjlighet att påverka

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Alla invånare inom Norrmalms stadsdelsområde.

Förväntat resultat

Norrmalm har en levande närdemokrati där boende och verksamma upplever att det är lätt att påverka såväl den kommunala servicen som förändring och utveckling. Barn, unga och deras vårdnadshavare är utifrån sina möjligheter och intressen delaktiga och har möjlighet att påverka nämndens verksamhet. Invånare som är i kontakt med nämndens verksamheter får ett gott bemötande och en god service.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudna möjlighet till tillfällig stadsodling på Norrbackatäppan under sommaren 2018	2018-01-01	2018-12-31	
 Kontaktpolitiker och ungdomsrådet ska ha minst två möten per år	2018-01-01	2018-12-31	
 Norrmalmsborna bjuds in till medborgardialog på Odenplan under våren.	2018-01-01	2018-05-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året. Förvaltningen deltar i centrala och gemensamma upphandlingar som genomförs av serviceförvaltningen.

Arbetet med en ny upphandling för årsentreprenör för parkinvesteringar har inletts under våren. Arbetet görs i samarbete med Serviceförvaltningen och Södermalms stadsdelsförvaltning. Det gällande kontraktet går ut i mars 2019.

Andelen elektroniska inköp har ökat med 12 % jämfört med bokslut 2017. För den enskilda månaden april är andelen 67 procent. Förvaltningen prognosticerar att målet på 70% uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel elektroniska inköp	64 %			52 %	70 %	70 %	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2018
● Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		85 %	85%	2018

Nämndmål:

4.8.1 Upphandlingar och inköp utvecklar staden i en hållbar riktning

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämnden är trogen de avtal som finns och ställer relevanta sociala och miljömässiga krav i de egna upphandlingar som görs.

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Förvaltningens prognos för 2018 baseras på den av kommunfullmäktige fastställda budgeten för 2018 tillsammans med kommunstyrelsens förväntade och efter hand beslutade budgetjusteringar under året samt också de löpande prestationsförändringar som uppstår efter avläsning. I samband med avstämningsärendet justerades driftbudgeten dels med 0,5 mnkr för arbete mot hemlöshet och dels med 0,4 mnkr för arbete med giftfri förskola.

Investeringsbudgeten som uppgår till 25,6 mnkr justerades med 4 mnkr för klimatförbättrande

åtgärder och 2,5 mnkr för införandet av trygghetslarm.

Prognosen för året bygger på en sammanvägning och analys av bokslut 2017, faktiskt bokförda kostnader och intäkter till och med april månad och förväntad utveckling fram till årets slut. Totalt prognostiseras för året, efter resultatdispositioner ett resultat i balans. Detta under förutsättningar att begärda budgetjusteringar godkänns och med hänsyn till beräknade prestationsförändringar.

Nämndens driftsbudget uppgår till 1 286,7 mnkr för kostnader och 172,8 tkr för intäkter, netto 1 114 mnkr med hänsyn tagen till kommunstyrelsens beslut om avstämning av mål och budget 2018. Prognosen visar på ett resultat i balans.

NETTOKOSTNADER	Justerad Budget 2018			Prognos 2018			Avvikelse nämndens budget	Bokslut 2017
	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto		
	Mnkr							
Nämnd- och förvaltningsadministration	33,3	-0,4	32,9	30,0	-0,4	29,6	3,3	3,1
Individ- och familjeomsorg <i>varav socialpsykiatri</i>	93,3	-18,9	74,4	91,8	-18,9	72,9	1,5	3,8
Flyktingmottagande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,2
Stadsmiljöverksamhet avskrivningar	43,5	-25,3	18,2	41,0	-25,3	15,7	2,5	1,5
internräntor	8,0	0,0	8,0	8,0	0,0	8,0	0,0	-0,2
Förskoleverksamhet	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,0	-0,1
Äldreomsorg	293,6	-25,5	268,1	293,6	-25,5	268,1	0,0	0,1
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	583,3	-92,8	490,5	588,1	-92,8	495,3	-4,9	-14,1
Kultur- och föreningsverksamhet	190,7	-8,0	182,7	195,1	-8,0	187,1	-4,4	-3,5
Arbetsmarknadsåtgärder	17,5	-0,8	16,7	14,5	-0,8	13,7	3,0	6,0
Ekonomiskt bistånd <i>varav handläggare</i>	3,9	-0,5	3,4	3,9	-0,5	3,4	0,0	0,2
Övrig verksamhet	19,3	-0,6	18,7	20,3	-0,6	19,7	-1,0	1,7
Summa stadsdelsnämnd	1 286,8	-172,8	1 114,0	1 286,7	-172,8	1 113,9	-0,00	4,6
Investeringsplan								
Investeringsplan netto	25,6	0,0	25,6	25,6	0,0	25,6	0,0	-
<i>varav stadsmiljö</i>	20,4	0,0	20,4	20,4	0,0	20,4	0,0	-
<i>varav maskiner och inventarier</i>	5,2	0,0	5,2	5,2	0,0	5,2	0,0	-

*justerad budget inkl beräknade prestationsförändringar om 13,7 mnkr.

Nämnd och förvaltningsadministration

För nämnd- och förvaltningsadministration beräknas ett överskott om 3,3 mnkr. Överskottet beror på vakanta tjänster och planerat överskott för att täcka underskott inom andra verksamhetsområden.

I budget 2018 fick stadsdelsnämnderna ett nytt uppdrag att ge socialt stöd till nyanlända. Fokus ska ligga på preventiva insatser genom vägledning och ett tidigt socialt stöd. Under nämnd och administration finns projektet för ”Socialt stöd till nyanlända”. Projektet finansieras med medel från generalschablonen och är budgeterad till 4 mnkr 2018.

En förstudie hur det sociala stödet ska utformas och vilka förutsättningar som finns har genomförts och en projektplan blir klar under maj månad. En projektledare tillträdde 1 mars och innan sommaren ska rekryteringen av projektmedarbetare vara klar. Sedan mer än ett år tillbaka erbjuds öppen rådgivning för nyanlända genom föreningen Goda grannar. Förvaltningen deltar i öppen rådgivning genom projektet sedan april.

Individ- och familjeomsorg

Individ och familjeomsorgen prognostiserar ett mindre överskott om 1,5 mnkr medan socialpsykiatrin visar ett underskott om 0,9 mnkr som beror på vårdkostnader, HVB placeringar.

För närvarande prognostiseras ett negativt resultat för ensamkommande barn vilket beror på att ersättningsnivåerna i vissa avseenden inte täcker de vårdkostnader stadsdelarna har avseende svenska medborgare och kostnader för myndiga pojkar och flickor i stödboende. De åldersuppskrivningar Migrationsverket har gjort har medfört kostnader för stadsdelsnämnderna som inte går att återsöka. Detta innebär att resultatet avseende årets placeringar är negativt. Stockholms stad har för återsökningar avseende tidigare år fått överinbetalningar som fördelas ut till stadsdelsnämnderna i år vilket innebär att enheten för ensamkommande barn visar på ett resultat i balans.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 2,5 mnkr. Överskottet används till att täcka upp underskott inom andra verksamhetsområden.

Prognosen bygger på att nämnden får kompensation för de extrakostnader som uppkommer under året för städning efter utsatta EU-migranter som sover i våra parker. Hittills i år har verksamheten haft kostnader för bosättningar om 0,5 mnkr och dessa kostnader beräknas uppgå till ca 2 mnkr under året. Nämnden ämnar söka budgetjustering för dessa kostnader i tertial 2.

Förskoleverksamhet

Verksamhetsområdet prognostiseras en budget i balans. Inom förskoleverksamheten beräknas ett underskott om 1 mnkr innan resultatdispositioner och ett nollresultat efter resultatdispositioner. I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsförändringar och budgetjusteringar i form av barnomsorgsgarantin samt kompensation för höga hyror.

I mars 2018 öppnades förskolan Nova i det nybyggda området Hagastaden. Denna enhet prognostiseras ett underskott på driftbudgeten om ca 2 mnkr för året, till stor del på grund av att lokalen initialt inte kommer att nyttjas till sin helhet. Investeringskostnaderna för uppstarten av denna förskola beräknas till 1 mnkr. Underskott balanseras av överskott inom andra delar av förskoleverksamheten.

Samtliga enheter arbetar under året med att utveckla de pedagogiska miljöerna samt med införandet av Skolplattformen. För att genomföra detta beräknar enheterna att använda 1 mnkr ur sina resultatfonder.

Barnantalet ökar under året jämfört med tidigare budget. Ny förskola har startats upp i Hagastaden. Det genomsnittliga antalet inskrivna barn för året beräknas uppgå till 1 894. Det är 43 barn fler än under 2017.

Antal inskrivna barn	VP 2018	Prognos snitt 2018	Snitt 2018	Snitt 2017
1-3 år	978	1 013	881	978
4-5 år	871	880	1 055	871
Allmän förskola	2	1	2	2
Summa	1 851	1 894	1 938	1 851

Efterfrågan av förskoleplatser är ojämnt fördelad under året. Under våren är efterfrågan större vilket förklarar skillnaden mellan det inskrivna barnantalet i mars och det budgeterade antalet för hela året. Barnomsorgsgarantin förväntas uppfyllas under året.

Äldreomsorg

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 7,9 mnkr.

Beställare äldreomsorg

Beställaren har ett underskott på 2 mnkr och underskottet kan minska om volymer fortsätter att vara låga för utförda dagtimmar på hemtjänsten och antal boende på vård- och omsorgboende. Beställaren har högre personalkostnader mot budget inom biståndsenheten.

Antalet boende inom äldreomsorg på vård- och omsorgsboenden exklusive korttidsplaceringar är 408 per april 2018, vilket är lägre än mars som var 413. Snittet på antal boende i år är 412 och samma snitt var 422 för perioden från januari till april 2017. Prognosen bygger på snittet.

Antal Boende		
VoB ink HVB	År 2018	År 2017
Januari	416	424
Februari	413	422
Mars	413	421
April	408	420
Snittet	412	422

Utförare äldreomsorg

Underskott är prognostiserat på Väderkvarnens vård- och omsorgsboende om 3 mnkr. Väderkvarnens underskott beror framförallt på höga personalkostnader både för månads- och timanställda. Ledningen på Väderkvarnen håller på att analysera avvikelser mellan budgeterade och bokförda kostnader och en översyn görs av övergripande stödresurser för att effektivisera samordningen och verksamheten.

Även inom hemtjänsten är det prognostiserat ett underskott om 2,9 mnkr vilket beror främst på höga personalkostnader. Det har genomförts ett Lean-arbete i april för att kartlägga hemtjänstprocessen från beställning till utförd insats. Förvaltningen ser över olika lösningar för att kunna effektivisera delar av administrationen och verksamheten. Det har införts

inköpstopp och restriktivitet med timvikarier och anställningar.

Utförandegraden inom hemtjänsten är i snitt är 78 procent för 2018 vilket är högre än snittet i 2017 vilket var 77 procent.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten för stöd och service för funktionsnedsättning visar på ett underskott om 4,4 mnkr. 2,7 mnkr avser funktionsnedsättning vuxna och 1,7 mnkr avser funktionsnedsättning barn.

Det är fortsatt höga kostnader avseende personlig assistans och hemtjänst enligt socialtjänstlagen samt osäkerhet kring intäkter från Försäkringskassan. Nya avtalet för persontransporter började gälla i mars vilket medför osäkerhet kring framtida transportkostnader.

Det finns en osäkerhet kring nya servicebostäder enligt LSS hos utförarenheten inom stöd och service för funktionsnedsättning vuxna. Inflyttningen till kvarteret Cellen har dragit ut på tiden och förvaltningen befarar högre kostnader. De personer som ska flytta in på nya boendet, finns inte med i mätningen vilket gör så vi inte vet nivåerna och kostnaderna för dem.

Förvaltningen får tillbaka verksamhet för daglig verksamhet från och med 1 juni. Det finns en osäkerhet kring övertagandet gällande kostnader.

Antal unika personer	VP 2018	Snitt 2018	Snitt 2017
Pers ass LASS	38	25	33
Vuxenboende SoL & LSS	88	78	100
Barnboende	4	2	2
Daglig verksamhet	126	95	127

Fritid och kultur

För verksamheten beräknas ett överskott om 3 mnkr. Överskottet balanserar befarade underskott inom andra verksamhetsområden.

Arbetsmarknadsåtgärder

För verksamhetsområdet prognostiseras en budget i balans.

Förvaltningens målsättning är att erbjuda 170 ungdomar ett meningsfullt sommarjobb. Arbetsmarknadsåtgärder har under april haft informationsmöten med samtliga som blivit beviljade sommarjobb.

Ekonomiskt bistånd

Verksamheten ekonomiskt bistånd prognostiserat ett underskott om 1 mnkr. Antalet hushåll har ökat i snitt med 8 hushåll jämfört med 2017 och visar på ett trendbrott och osäkerheten ökar. Det har skett en ökning av personer som uppbär ekonomiskt bistånd av socialmedicinska skäl och fler barnfamiljer uppbär ekonomiskt bistånd än tidigare.

Resultatenheter

Nämnden har sex resultatenheter, fyra inom förskolan, en inom fritidsenheten samt en inom

socialpsykiatrins utförare. Ett sammantaget överskott om 8 mnkr fördes över från 2017.

För enheterna inom förskolan beräknar enheterna att använda 1 mnkr av den sammanlagda fonden på 5,9 mnkr. Det innebär att 4,9 mnkr förs över till 2018. Fritidsenheten har ett överskott om 0,9 mnkr och socialpsykiatri utförarenhet har ett överskott om 1,2 mnkr. Totalt 7 mnkr i resultatfond tar resultatenheter med sig till 2019. I bilaga 1 redovisas respektive resultatenhets beräknade resultat.

Investeringar

Parkmiljö

Stadsdelsnämnden har en budget på 16,4 mnkr enligt verksamhetsplan 2018 för investeringar i parker och grönområden. Medlen fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2018	Prognos T1
Observatorielunden övre	3,5	3,5
Observatorielunden nedre	0,7	0,7
Enkehusparken	9	9
Norrbackatäppan*	2	2
Småparker	1	1
Utredning vattenlek	0,2	0,2
Totalt	16,4	16,4

*Norrbackatäppan har utöver angiven budget även medfinansiering med 0,5 mnkr från exploateringskontoret. Investeringarna följer budget.

Inventarier och maskiner

Stadsdelsnämnden har erhållit 3 mnkr i ökad investeringsram som avser inköp av trygghetslarm inom vård- och omsorgsboende.

En upphandling av trygghetsskapande teknik, trygghetslarm för vård och omsorgsboendena Sabbatsbergsbyn, Riddargården och Väderkvarnen har genomförts. Leverantör av denna teknik är Phoniros Systems AB. Upphandlingen innebär att de tre vård- och omsorgsboendena får en larmteknik med trygghetsskapande åtgärder. Avtalet löper från och med februari 2018 till och med september 2022. Den nya tekniken beräknas vara installerad i de tre boendena senast under början av hösten.

Inventarier och maskiner	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse
Trygghetslarm inom äldreomsorg	2,5	3,0	-0,5
Upprustning nya förskolor i Hagastaden	1,0	1,0	0,0
Upprustning av servicebostad, gem.ytor Hagastaden	0,2	0,2	0,0
Åtgärder avseende buller och ventilation	1,0	0,5	0,5
Underhåll förvaltningen - ÄO	0,2	0,2	0,0

Inventarier och maskiner	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse
Underhåll förvaltningen - Kontorslokaler	0,3	0,3	0,0
Summa	5,2	5,2	0,0

Klimatinvesteringar

Stadsdelsnämnden har erhållit 4 mnkr för klimatinvesteringar i samband med verksamhetsplan 2018. 3 mnkr av det avser gällande utbyte av lampor och vitvaror och 1 mnkr avser skräpkorgar med källsortering.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Det är inte aktuellt på Norrmalms stadsdelsnämnd.

Betydande projekt som inte är investeringar

Det är inte aktuellt på Norrmalms stadsdelsnämnd.

Omslutningsförändringar

Redovisas i tertialrapport 2

Budgetjusteringar

Budgetjusteringar inom verksamheter	Mnkr
Kommunalt bostadsbidrag för funktionsnedsatta	0,3
Stimulansbidrag för utökat startbidrag gruppbostad Cellen	0,6
Hyra för gemensamhetsytor Vasen, Kadettvägen 2	2,1
Trygghetsmedel för parkmiljö	0,7
Totalt budgetjusteringar	3,7

Kommunalt bostadsbidrag för funktionsnedsatta (KBF)

Nämnden har under det första tertialet betalat ut 0,3 mnkr i KBF. I tertialrapport 2 kommer nämnden begära budgetjustering för kostnader under perioden maj-augusti samt prognos för perioden september-december.

Startbidrag för gruppbostad Cellen

Nämnden begär 0,6 mnkr för nybyggnad av gruppbostad Cella Sonja Kovalevskys gata 3-11 i Hagastaden.

Gemensamhetsytor Vasen

Nämnden begär budgetjustering om 2,1 mnkr avseende lokalkostnader, för före detta Vasens vård- och omsorgsboende, på Kadettvägen 2 för hela året 2018.

Parkmiljö

Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 0,7 mnkr för trygghetsmedel.

Synpunkter och klagomål

Förskolan och den öppna fritidsverksamheten arbetar enligt verksamhetens riktlinjer för hantering av synpunkter och klagomål. De vanligast förekommande synpunkterna och klagomålen avser personalomsättning, barngruppernas storlek och barnsäkerhet.

Inom äldre- och socialtjänstavdelningen har det inkommit 42 synpunkter och klagomål till beställar- och utförarenheterna, sju avser socialtjänst och 35 äldreomsorg. Synpunkterna och klagomålen gäller både privata utförare och verksamheter i egen regi samt beställarenheter.

De allra flesta (18) gäller *kvaliteten på utförda insatser*, ofta i kombination med vad som upplevs som ett dåligt *bemötande* från personal och chefer. Klagomålen handlar bland annat om undermålig städning, felinköpta varor, saker som gått sönder eller tvättats felaktigt. De vidtagna åtgärderna är vanligtvis förändringar i verksamhetens rutiner och arbetssätt. En annan vanlig vidtagen åtgärd, särskilt vid synpunkter och klagomål gällande bemötande, är enskilda samtal med personal som berörs av klagomålen. I fyra av klagomålen är det medarbetare som riktar intern kritik mot ledarskap och organisation. Klagomålen som inkommit till utförarenheterna handlar i flera fall också om *biståndsbedömningen* eller *avgiften* för utförda insatser. Utförarna är då oftast behjälpliga med att förmedla kontakt med biståndshandläggare.

Av socialtjänstens sju inkomna synpunkter och klagomål avser fem beställarenheterna och två utförarenheten. Klagomålen som gäller beställarenheterna handlar om *myndighetsutövningen* och missnöje med ett enskilt beslut men också om *bemötande* och *handläggningsprocessen*. För klagomål på enskilda beslut hänvisas till möjligheten att överklaga beslutet, och inte sällan hålls en rad påföljande samtal för att komma till rätta med situationen kring den enskilde.

Klagomålen på utförarenheten handlar dels om en boende som är missnöjd med en störande granne samt en deltagare i en sysselsättningsverksamhet som riktar kritik mot en extern cirkelledare.

Under perioden har det kommit in 77 ärenden gällande parkmiljö, enligt följande:
Felanmälan: 25 ärenden. Frågor: 32 ärenden. Klagomål: 12 ärenden. Idéer: 6 ärenden. Beröm: 2 ärenden. Samtliga ärenden har handlagts och avslutats. Den största posten av synpunkter har berört kategorin *lekredskap i park*.

Övrigt